

Geef de voorzet, deel de winst

➤ MOMENTEN SPRAK MET ARNE FRANÇO EN MISCHA PRINSEN VAN JESPO VZW

➤ TEKST: TATJANA VAN DRIESSCHE

Jespo wil ervoor zorgen dat alle Antwerpse kinderen tussen drie en achttien jaar de kans krijgen om kennis te maken met – en te participeren aan – het reguliere sportaanbod in Antwerpen. In 2008 reageerden ze op de oproep ‘participatieprojecten kansengroepen’ in het kader van het participatiedecreet. We zijn bijna drie jaar verder, hoog tijd om eens polshoogte te nemen.

Momenten: “Laten we beginnen bij het begin en terugkeren naar het ontstaan van Jespo. Hoe, waarom en wanneer is Jespo als recreatieve organisatie ontstaan?”

Arne: “Jespo – Jeugdsport – is een voortzetting van het Comité Sport binnen Kindervreugd. Kindervreugd werd in 1937 opgericht met als doel alle kinderen in Antwerpen te laten participeren aan vrijetijdsactiviteiten. Destijds lag de focus op arbeiderskinderen. Die doelgroep had namelijk niet het geld om op vakantie te gaan, om opvang te voorzien en/of om deel te nemen aan culturele en sportieve activiteiten. De jeugdorganisatie is als vzw ontstaan binnen het stedelijk onderwijs van de stad Antwerpen. In 2004 werd er beslist om Kindervreugd te herstructureren in drie afzonderlijke vzw’s: Kindervreugd, Kavka en Jespo. Kindervreugd zet heden de speelplein- en vakantiewerking verder. Kav-

ka, het jongeren centrum, zet in op de sociale en culturele ontplooiing van jongeren door het creëren van een ontmoetingsruimte in de stad waar jongeren er gebruik kunnen doen. Zo kunnen jongeren er gebruik maken van de danszalen, vergaderzalen, repetitieruimtes, het café, het binnenplein en de feestzaal. En last but not least: Jespo is een jeugd sportorganisatie met een laagdrempelig omnisportaanbod op initiatie- en recreatieniveau.”

Momenten: “Welke rol en positie neemt Jespo in ten opzichte van Antwerpen Sportstad en de georganiseerde sportclubs?”

Arne: “Zowel onze rol als positionering in het Antwerpse sportlandschap is nu vrij duidelijk. Met ons aanbod werken we aanvullend op de activiteiten van de sportdienst en op die van de traditionele unisportclubs. Waar wij in verschillen ten opzichte van die

clubs, is dat we ons niet richten op één sport. Jespo is een omnisportvereniging. Het aanbod van meerdere sporten geeft kinderen de kans om niet meteen in een sporttak te worden geduwd. Het Jespo-omnisportverhaal stelt het plezier van het sporten en de algemene motorische ontwikkeling van het kind voorop. Het prestatiegerichte en meritocratische laten we achterwege. De prestatiedruk binnen een (competitieve) sportclub kan soms hoog oplopen, waardoor kinderen sneller afhaken. Sporten in clubverband vraagt ook een groot engagement van zowel kinderen als ouders. Wij zijn een opstap voor kinderen die de stap naar de sportclub te groot vinden. Bij ons kunnen ze een keer in de week sporten op beginnersniveau met leeftijdsgenootjes. Kinderen aanspreken en motiveren om aan sport te doen op een laagdrempelige manier en hen zo stimuleren om de sport(club) naar keuze te vinden. Bij ons kunnen ze nog experimenteren, op zoek gaan en eerste ervaringen opdoen. Sportparticipatie is een continuüm van ongeorganiseerde, andersgeorganiseerde en georganiseerde sportbeoefening. Jespo begeeft zich in het midden: het is een opstap naar de georganiseerde sport of een stimulant naar meer individuele, recreatieve sportbeoefening.”

Momenten: “Nam het Comité Sport destijds binnen Kindervreugd ook deze brugfunctie op?”

Arne: “Nee, deze rol werd voornamelijk opgenomen na de herstructurering. Kindervreugd had indertijd ook competitieafdelingen. KV-Gym was bijvoorbeeld een afdeling die zelfs meedeed aan internationale wedstrijden. Op een bepaald moment moest een

keuze worden gemaakt, aangepast aan de lokale context. Er werd nagedacht over welke meerwaarde de organisatie kon bieden in de stad. Jespo bereikt nu veel kinderen die de sportclubs (nog) niet bereiken. Onze functie nu zorgt ervoor dat we in het Antwerpse sportlandschap geen concurrentie zijn voor, maar partners van de clubs. De meeste sportclubs zijn overtuigd van het aanvullend gegeven. Sommige clubs aanzien ons nog als het voormalige Kindervreugd (mèt competitieafdelingen) en zien de meerwaarde (nog) niet in. Met het nieuwe logo willen we onze onafhankelijkheid en eigen identiteit benadrukken.”

Momenten: “Erkennen de traditionele clubs en de sportdienst Jespo in zijn unieke rol?”

Mischa: “Wij bevinden ons binnen het segment ‘andersgeorganiseerde sport’. In mijn vorige job als sportantenne voor de vzw Antwerpen Sportstad heb ik gemerkt dat clubs soms argwanend zijn. Ze voelen andere initiatieven aan als concurrentie en bedreiging. Daarom is het belangrijk om goed uit te leggen welke organisatie we zijn en dat we de meerwaarde van samenwerking onderschrijven. Dit is een continu aandachtspunt om onze rol scherp te stellen en de winst voor de clubs aan te tonen. De instroom van nieuwe kinderen in de sport gebeurt via ons. Wij werken samen met clubs en niet tegen clubs. Hoe meer kinderen kunnen deelnemen aan het clubleven en daar succes ervaren, hoe beter!”

Arne: “In feite spelen wij onrechtstreeks een belangrijke rol voor de clubs. Als wij die kinderen bereiken die zij niet bereiken en we zorgen voor een doorstroom, dan is er participatie van die doelgroepen in de traditionele

unisportclubs. Het deint verder uit en straalt uit naar de sport in Antwerpen in het algemeen. Onze functie is kennis en expertise verwerven, maar die ook delen en doorgeven. Zo zullen sportclubs ons nog meer aanzien als partner en niet als concurrent.”

Arne: “De redenering van de sportdienst is dat een dergelijk aanvullend aanbod moet bestaan. De sportdienst neemt echter een regisserende rol op. Dit wordt ook gestimuleerd vanuit het Sport voor Allen-decreet: ‘Minder zelf doen en meer uitbesteden’. Zo wordt het aanvullend sportaanbod in de stad Antwerpen gecreëerd door drie organisaties: Jespo (omnisport), Kras Jeugdwerk (zaalvoetbal) en Buurtsport (pleintjesbasketbal).”

INSPELEN OP NODEN

Momenten: “In 2008 reageerden jullie in het kader van het participatiedecreet op de oproep voor projecten ter bevordering van de participatie van kansengroepen in sport. Met ‘Jespo Spo(o)rt aan!’, een project waarmee jullie specifiek gingen inzetten op het bereiken en behouden van kansengroepen. Wat heeft de aanzet gegeven om een projectaanvraag in te dienen vanuit jullie organisatie?”

Arne: “De voorbereidende fase van het indienen van een projectaanvraag hebben wij beiden niet meegemaakt. Onder impuls van onze bestuurder Marc Theeboom heeft de vorige coördinator ingespeeld op de oproep. Participatie was toen en is nog steeds een *hot item*, en vanuit de vaststelling dat de wijzigende samenstelling van de bevolking een realiteit is, wou Jespo inspelen op nieuwe noden en behoeften. Als laagdrempelige organisatie is het ook niet meer dan logisch dat we ons aangetrokken voelen tot een der-

gelijke oproep. Het bood ons de kans om nog meer te focussen op die doelgroepen die de kans niet krijgen om te participeren. Nadenken over een vernieuwend en constructief participatieproject zorgt voor een blijvende aandacht voor het laagdrempelig karakter van onze organisatie. Een eigenschap die we niet als een evidentie mogen beschouwen.”

Mischa: “Jespo heeft altijd een sociale rol gespeeld. Dat is ook het fundament van onze organisatie, logisch dat je die rol blijft behouden. De samenstelling van de Antwerpse bevolking verandert. Het project tekent daar op in. We hebben die kans gegrepen: onze organisatie is qua structuur, geografische spreiding van het aanbod, opzet en laagdrempeligheid uitermate geschikt om daar iets mee te doen. Jespo bereikt 2300 kinderen in alle wijken verspreid over de stad. Maar ook wij kunnen niet iedereen bereiken die we willen bereiken.”

Momenten: “Begrijp ik het goed dat jullie een project hebben opgezet vanuit een proactieve houding en niet vanuit een vastgesteld probleem rond het bereiken van kansengroepen?”

Arne: “Inderdaad! We bereikten reeds een divers publiek. Dachten we! Want eigenlijk werd dit nog nooit in kaart gebracht. Het participatieproject heeft ons ertoe aangezet om waar we van uitgaan ook in kaart te brengen. Meten is weten. Dus zowel de participatie van kansarmen als allochtonen. In eerste instantie allochtonen, in tweede instantie mensen in armoede door middel van de kansarmoede-index. De aanzet van het project werd gevoed vanuit de bezorgdheid geen weerspiegeling meer te zijn van de Antwerp-

se maatschappij: de wijzigende bevolkings-samenstelling moet een maatstaf blijven.”

Mischa: “Ik denk dat het een voorwaarde is om een dergelijk project op te starten: reeds laagdrempelig zijn voor bepaalde doelgroepen. Als je een ‘witte’ organisatie bent, met witte medewerkers die geen pap hebben gegeten van participatie van kansengroepen, dan is de stap te groot. Wij hebben wel enige ervaring en konden onze organisatie verrijken door doelgroepen te gaan bereiken die we heden nog niet bereiken. We bereiken reeds een groot deel allochtonen, maar dat zijn vaak de goed ingeburgerde allochtonen.”

Arne: “Deze groep vindt zijn weg al naar het reguliere aanbod. Er is nog een groep binnen de doelgroep allochtonen en kansarmen die de weg nog altijd niet vindt. Het is op die groep dat we zijn gaan focussen.”

Momenten: “Dus jullie zijn hierop gesprongen vanuit de visie en missie van de organisatie, maar hoe hebben jullie het project inhoudelijk op poten gezet?”

Arne: “Marc heeft mee aan de kar getrokken. Als specialist inzake andersgeorganiseerd sporten was hij samen met andere ervarings-experten een grote steun. Het begon met de vaststelling dat we de kennis en expertise om specifieke doelgroepen rechtstreeks te bereiken nog niet in huis hadden. Dus moesten we op zoek gaan naar partners op lokaal niveau: mensen of organisaties die de kennis en expertise reeds hebben. Partners die de doelgroep bereiken of zo goed kennen dat ze weten hoe we die moeten bereiken: Kras Jeugdwerk (het voormalige KIDS vzw), PSC Open Huis (een vereniging waar armen het

woord nemen), minderhedencentrum De8, Buurtsport en het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen. Die brachten we rond de tafel om inhoudelijk te brainstormen over het project.”

“Onze acties werden gefaseerd: 1) De mensen moeten de info krijgen! Jespo en het aanbod bestaan, maar de informatie moet aangepast worden aan de noden van de doelgroep. 2) Mensen effectief laten instromen en daarvoor samenwerken met lokale partners. Bijvoorbeeld Buurtsport, met de individuele trajectbegeleiding: door het persoonlijk contact krijgen zij de kinderen effectief tot bij ons en blijven ze ook bij ons. Dit zijn partners die mensen kennen, kunnen vastpakken en stimuleren. Ze fungeren als vertrouwenspersoon en doorverwijzer. 3) De kinderen en jongeren vasthouden: omstandigheden creëren waarin kinderen blijven.

Mischa: “Het bleek al snel dat er heel wat vragen waren vanuit andere sociale organisaties, zowel uit Antwerpen als de randgemeenten. In het begin denk je ‘leuk’, maar je moet gaan afbakenen en pinnen op prioritaire partners, zodat de focus niet verloren gaat.”

Momenten: “De projectaanvraag kreeg vorm door een gedragen partnerschap en scherpe visie, maar kregen jullie een ‘go!’ van de Vlaamse Overheid?”

Arne: “Het is geen gemakkelijk verhaal geweest wat betreft de middelen. Op een bepaald moment was er twijfel rond de voortzetting van het project. De argumentatie was dat het project te veel aansloot bij onze basiswerking, wat op zich ook klopt: we zijn nu

eenmaal een sociale sportorganisatie. Impliciet was er al aandacht voor kansengroepen, maar die was nog niet expliciet genoeg. Het is een klein, maar geen onbelangrijk verschil. Het is net dat verschil wat maakt dat we die kinderen net over die participatiedrempels krijgen. Elk goed initiatief verloopt met vallen en opstaan, en gedurende het drie jaar durende project hebben we moeten bijsturen. Maar we zijn de Vlaamse overheid dankbaar voor de steun die ze ons tot nu toe hebben gegeven. Nu kunnen we de verworven kennis en expertise delen. Op basis van de vaststellingen rond knelpunten over waarom we groepen niet bereiken en waarom we groepen niet behouden, zijn we effectief gaan focussen op een aantal dingen waar we aan moeten werken. Daaruit is een logische vervolgprouceaanvraag ontstaan: 'de vrijwillige trajectbegeleiding'. Een innovatief project gegroeid uit het voorgaande, dat de vzw Antwerpen Sportstad cofinanciert."

HET BINDMIDDEL

Momenten: "De operationalisering van het project gebeurde door een participatiemedewerker, Mischa. Naar welk profiel waren jullie op zoek bij de aanwerving?"

Arne: "we hadden twee criteria voor ogen: iemand die de sportsector in Antwerpen liefst al kende (om ervoor te zorgen dat het participatieproject zo snel mogelijk kon worden opgestart) en die ervaring had met sociale organisaties en sport vanuit een sociale insteek benadert. Mischa voldeed aan het profiel omdat ze reeds als beleidsmedewerker, als sportantenne in Antwerpen en binnen een sociaal tewerkstellingsproject had gewerkt."

Mischa: "De vacature voldeed aan mijn interesses en ervaring met verscheidene doel-

groepen en sectoren: een combinatiefunctie tussen het werken met kansengroepen en het werken rond sport."

Momenten: "Mischa, je ging als participatiemedewerker aan de slag. Een grote uitdaging en waarschijnlijk veel werk aan de winkel?"

Mischa: "De eerste grote stap was een plan van aanpak opstellen. Daarvoor was het vooral belangrijk om verdiepend kennis te maken met de eigen organisatie en deze ook in kaart en beeld te brengen. Hoe staan we er nu voor? De beginsituatie was niet gemakkelijk aan te duiden via onze database. De enige manier was door gesprekken te voeren met een aantal vrijwilligers die sportgroepen trekken en met een aantal mensen binnen de organisatie die hier al jaren actief zijn.

Er werd een klankbordgroep samengesteld om het plan van aanpak mee uit te stipelen. Jef Cas, als regisseur lokaal sociaal sportbeleid, Marc Theeboom vanuit zijn academische achtergrond, Frans Van den Wyngaert, de voorzitter van Jespo, en Arne maakten hiervan deel uit. Het plan werd van theorie vertaald naar praktijk binnen duidelijke kaders. Dit plan werd afgetoetst binnen de werkgroep met de lokale partners rond de haalbaarheid en aanpak. Op die manier voedden zij mee het operationele luik."

Momenten: "De samenwerking met lokale partners was van bij het begin een belangrijke voorwaarde voor een efficiënte aanpak, maar hoe bereidwillig waren de partners toen je bij hen kwam aankloppen?"

Mischa: "De bereidwilligheid was heel groot. Ook zij hebben er belang bij. De partners hebben destijds ook een intentieverklaring

ondertekend. Dat houdt de contacten goed warm. Het engagement hangt natuurlijk ook vaak af van individuen. We reduceerden hen niet tot aanleveraars van kansengroepen, maar zien hen als essentiële partners vanuit hun deskundigheid. De diversiteit aan partners is verrijkend en finaliseert zich ook in verscheidene samenwerkingen.”

Momenten: “Hoe krijgen die samenwerkingen vorm zodanig dat iedereen er belang bij heeft?”

Mischa: “Buurtsport organiseert gelijkaardige activiteiten voor sociaal achtergestelde kinderen en jongeren. Het aanbod wordt onderling op elkaar afgestemd. Dit zorgt voor een meerwaarde binnen Buurtsport rond lastenverlichting en een breder bereik en ondersteuning. Met PSC Open Huis is de samenwerking geënt op het onderdompelen in de leefwereld van kansarmen. Als participatiemedewerker maar vooral als Mischa ga ik naar het Open Huis, woon ik vergaderingen bij, kom ik zelf iets vertellen en vraag ik feedback rond brochures en de algemene werking. Het is een gedeelde meerwaarde. Van beide partijen vraagt het een kleine input waar iedereen baat bij heeft. De individuele en vooral informele contacten zijn essentieel.”

“Het Onthaalbureau Inburgering Antwerpen werkt met een specifieke doelgroep waar wij dan ook expliciet op inspelen. We trachten inburgeraars als vrijwilligers te betrekken bij onze sportgroepen. Op die manier krijgen ze de kans om maatschappelijk deel te nemen; zich te integreren door sociale contacten te leggen en de spreektaal te leren kennen. Maar we richten ons ook tot de kinderen en zetten initiatieven op en leiden toe naar de

sportgroepen. Het minderhedencentrum De8 is een tweedelijnsorganisatie die vooral bezig is met het ontwikkelen en verspreiden van kennis. Zij ondersteunen ons inhoudelijk en verwijzen ons door naar organisaties die bezig zijn met soortgelijke projecten. We worden gevoed met ervaring van organisaties en vice versa. Heden worden wij aanzien als een goed praktijkvoorbeeld.

Arne: “Je haalt zinvolle info uit gedeelde ervaringen met andere sportorganisaties waar de8 vormingen voor organiseerde. Ik denk dat alle partners er baat bij hadden, strevend naar één uitgangspunt: ‘meer mensen in de sport die nu de weg niet vinden of geen ingang vinden’. Het gaat hem om de juiste mensen op de juiste plaats! Contacten en experimenten delen, voeden en verspreiden: daar leggen wij de nadruk op.”

INTERNE AFSTEMMING

Momenten: “Partners zijn zeer belangrijk, maar hoe is de visie binnen het professionele team van Jespo? Is er ook een draagvlak bij de collega’s en maakt de participatiemedewerker ook actief deel uit van het team, gezien haar brugfunctie?”

Mischa: “Het is natuurlijk sowieso belangrijk dat het participatieproject niet iets op zichzelf is. De bedoeling is dat het zich integreert in de algemene werking van Jespo. Dat kan je niet van de ene dag op de andere realiseren. Maar het is van bij het begin mijn taak geweest om intern te gaan analyseren op welke manier wij nu laagdrempelig genoeg zijn voor mensen die onze organisatie benaderen, om dan adviezen te formuleren rond de toegankelijkheid van onze werking. Dat vraagt veel interne afstemming. Op teamvergaderingen

krijg ik input van de sportpromotoren, informeer ik iedereen over de ontwikkelingen en vraag ik de medewerking van anderen waar nodig. Begrijpbare communicatie en een eenvoudige inschrijvingsprocedure zijn essentieel voor de doelgroep.”

Arne: “Het project heeft een impact op de gehele organisatie. Dat is ook onze doelstelling voor 2012: diversiteit integreren in de werking. Dit is onmogelijk los te koppelen. De grootte van ons professioneel team maakt het mogelijk om continu interactie te hebben. De informele maar ook de formele dialogen en uitwisselingen zijn essentieel. Ik heb niet veel moeite moeten doen om het levendig te maken. Het is een vast agendapunt tijdens teamvergaderingen en in de Raad van Bestuur. En niet iedereen heeft de vaardigheid om met andere leefcontexten en problematieken om te gaan. We geven iedereen de tijd om hierin te ontwikkelen. De automatische klik kan niet altijd en bij iedereen aanwezig zijn. Mischa als participatiemedewerker is iemand die je er attent op maakt en altijd waakt over bepaalde punten. Als de participatiemedewerker wegvalt, mag de aandacht niet verzwakken.”

Momenten: “Kan je ondertussen al spreken van een cultuurverandering in de organisatie?”

Mischa: “Ja het project is ingebed, ook mede doordat ik voltijds aan de slag ben en ik het actueel kan houden. Het is geïntegreerd in de bovenbouw, onze professionele werking, maar nog niet in alle honderd sportgroepen en bij alle vrijwilligers. Dat is onmogelijk. Als we specifiek werken rond diversiteit en participatie moeten we een keuze maken, en gaan

we specifiek inzetten op pilotprojecten. De kennis en knowhow kunnen we vertalen of kopiëren en toepassen naar andere groepen.”

Arne: “Iedereen is mee met het verhaal, maar dat gaat langzaam. Eerst een klik maken, en het niet te veel zien als een project, iets tijdelijks. Door het feit dat we terug een projectaanvraag moeten indienen, wordt de klemtoon een beetje op het projectmatige en het tijdelijke gelegd. Dat is geen gemakkelijk gegeven. Idealiter zouden er verenigingsondersteuners moeten zijn voor bijvoorbeeld vijf sportclubs, zoals in Nederland.”

GOUDEN TIPS

Momenten: “Mischa is erin geslaagd om het team mee te trekken in het participatieverhaal. Enkele gouden tips?”

Mischa: “In het begin is het best weerbarstig, je zit met verschillende snelheden en sporen. Het is belangrijk dat je zelf geen oordeel velt over mensen. Mensen komen zelf tot het besef, je mag hen niet pushen! Tijd geven! Niets opleggen en laten evolueren in alle geleidingen van de organisatie. Het is belangrijk dat je dingen bespreekbaar durft maken. Gevoelige elementen op tafel gooien, luisteren naar elkaars mening en bespreken.”

Arne: “Als coördinator neem je daarin vaak de rol van neutrale bemiddelaar op. Goed letten op de manier waarop je communiceert, nuanceren en constructief bemiddelen. Iedereen moet water bij de wijn doen, of beter melk bij de koffie!”

Mischa: “Op die overlegmomenten creëer je de mogelijkheid om je te verplaatsen in de situatie van de andere. Je eigenbelang opzij en

empathisch zijn: dat wekt sympathie op! Dit geldt evengoed voor de vrijwilligers.”

Arne: “Reken mensen niet af omdat ze op dat moment een bepaalde manier van denken hebben. Een denkpatroon dat mensen gedurende hun levensloop hebben gevormd, verander je niet op één twee drie. Alles vraagt tijd. Het is zeker geen project geweest zonder vallen en opstaan. Het ging met vallen en terug rechtspringen. Tijdsintensief en energieslopend. Geen direct resultaat of effect. Veel experimenteer ruimte! Terugkijken naar de dingen waar je geen resultaat mee boekt, is leerzamer dan waar je wel resultaat mee boekt, door de analyse van problemen of knelpunten. Dat zijn ervaringen die je iets bijdragen en die je deelt! Het is zaak dat je kan blijven opstaan met de nodige steun. In alle geledingen van de organisatie: bestuur, team en partners.”

Momenten: “Een deel van het project wordt toegepast op drie pilootgroepen. Hoe werden die geselecteerd?”

Mischa: “Op basis van de ervaring van medewerkers. Een draagvlak bij de vrijwilligers is essentieel, aangezien zij een bepalende rol innemen. Tegen de wil van de vrijwilligers kan je geen project opzetten. Er werd een oproep naar vrijwilligers gelanceerd onder de vorm van een miniprojectaanvraag. Vrijwilligers konden aangeven of ze interesse hadden, gaven zelf ideeën mee en toonden aan waar verbetering nodig is. De sportgroepen werden geanalyseerd. Dit deden we met behulp van een tool die door de VUB werd ontwikkeld. Dit stelde ons in staat om op basis van een grondige analyse en vragenlijst een SWOT op te stellen van de sportgroepen. Op basis van die twee zaken werden drie groe-

pen geselecteerd, rekening houdend met bepaalde criteria: omkadering van de groep, locatie, deelnemers... We omschreven een soort typologie van groepen met een referentiekader en de vertaalmogelijkheid van de pilootgroepen.”

Arne: “De drie pilootgroepen zijn uiteindelijk karate, tria- en duatlon en bewegingsschool.”

Momenten: “En de drie pilootgroepen boeken resultaat? Een voorbeeldje van concrete actie?”

Mischa: “We doen heel veel ervaringen op en de acties zijn enorm verschillend. Bij de bewegingsschool zijn de acties vooral gericht op het organiseren van initiaties om toe te leiden naar de bewegingsschool. Bewegingsschool is momenteel populair en stimuleert de motorische ontwikkeling van kleuters. Het blijkt dat kansgroepen weinig participeren. We organiseerden initiaties bewegingsschool in samenwerking met een Turkse vrouwenvereniging. Via via kwamen we in contact met de voorzitter, die een stevige achterban heeft die ze kon activeren. Na informele contacten en een samenwerking op basis van geven en nemen werd een initiatie opgezet in de moskee. De grote succesfactor is dat de initiatie midden in de vertrouwde leefomgeving van de doelgroep doorgaat. Dat is een verrijkende ervaring, om te zien hoe mensen daarmee omgaan. Een week later ging de initiatie door op de reguliere locatie. We zagen een dropout van ongeveer de helft. Dit feit brengt een drempel in beeld! De locatie is heel erg bepalend. Verscheidene zaken spelen mee: het openbaar vervoer, de wandelafstand en gezinsorganisatie zijn heel erg belangrijk.

Dat zijn dingen waar je in eerste instantie niet bij stilstaat. Dan zie je dat met eigen ogen. Uiteindelijk hebben wel vijf kindjes die de eerste initiatie hebben gevolgd de weg naar andere sportgroepen gevonden. Een succes, nietwaar? De initiatie werd herhaald voor kinderen van inburgeraars, waar zes kinderen doorstroomden.”

Arne: “Het gaat er echt om via via de juiste mensen, contacten en netwerken te vormen om de doelgroep te kunnen bereiken.”

Mischa: “Heel flexibel en open zijn op het vlak van communicatie! Onze eigen organisatie stond er ook voor open om in de moskee initiaties op te zetten. Durven! We hebben nu ook contact met de Marokkaanse vereniging. Dat is dan weer net iets anders, een andere manier van omgaan. Heel belangrijk is om interesse te tonen en te zien wat hen bezighoudt! Ik zit in de luxepositie dat ik die tijd ook kan vrijmaken. Bijvoorbeeld door naar een buurtfeest te gaan: dat is leuk en aangenaam, maar legt een goede basis om te kunnen samenwerken. Dat gaat niet door een vergadering te plannen. Het vergt natuurlijk veel tijd. Ik zit in de luxepositie dat ik daarop ben vrijgesteld! Je moet het ook een beetje in je hebben, de afiniteit voor andere leefwerelden. Een voorwaarde is dat je de vaardigheid hebt om je te verplaatsen in iemands leefwereld en je aan te passen aan diens communicatiemethodes. Aanpassen is een wisselwerking, en zeker geen eenrichtingsverhaal.”

Arne: “Inspelen op de participatie van kansengroepen is trouwens een dynamisch proces. Het is blijven inspelen op de veran-

derende samenleving, aandacht behouden en continu aanpassen. En daar betrek je gemeenschappen gericht mee in de organisatie. Proactief inspelen op komende veranderingen. En niet alleen toeleiden van nieuwe leden, maar ook behouden van en inspelen op nieuwe leden. Het vergt een structureel aandachtspunt. Een participatiemedewerker is daarbij eigenlijk essentieel, al dan niet in een functiecombinatie als verenigingsondersteuner voor meerdere clubs, verenigingen of organisaties.”

Momenten: “Jullie zijn behoorlijk uniek in Vlaanderen?”

Arne: “Ja eigenlijk wel. Onze redenering is: het maakt niet uit waar een kind sport, als het maar sport, en liefst in georganiseerd verband en op een regelmatige basis! Dat zorgt voor structuur in je leven en deelname aan het maatschappelijk leven. De waarde van sport reflecteert op de samenleving in het algemeen. De kracht van sport, wat het met een mens kan doen, is niet eenvoudig te duiden. Het algemeen belang van sport is samen met elkaar dingen doen, een plaats waar iedereen zijn of haar ding kan doen.”

In september 2009 verscheen er een artikel in de Standaard over jeugdsportclubs die kinderen weigeren op basis van hun talent. De harde competitie primeert! De journalist haalde aan dat er een hiaat in het Vlaamse sportaanbod is. Recreatief sporten op regelmatige basis als jongere in clubverband is bijna niet mogelijk. Jespo vult in Antwerpen die leemte op! Vanuit een sterke wil om iets te veranderen, open te staan voor verandering, durven doen en een structurele aandacht voor de behoeften van verschillende doelgroepen.

BIOGRAFIE

Jespo vzw is een laagdrempelige jeugdsportorganisatie met een uitgebreid en gevarieerd omnisportaanbod op initiatie- en recreatieniveau voor kinderen en jongeren tussen drie en achttien jaar. De organisatie werkt in – en samen met – de stad Antwerpen. Ze organiseert een wekelijks sportaanbod aanvullend op dat van de traditionele unisportclubs. Het is hun doel om kinderen en jongeren kennis te laten maken met een brede waaier aan sporten en hen, als ze dat zelf willen, te laten doorstromen naar de competitieve sportclub. Kinderen die echter op recreatief niveau in georganiseerd verband willen blijven sporten, kunnen nog steeds bij Jespo terecht. Voor hen willen ze een sportief opvangnet zijn. Dit is een hiaat in het aanbod in het Vlaamse sportlandschap. De stad Antwerpen en Jespo vervullen hier een voortrekkersrol.

Arne Francq is coördinator van Jespo. Hij behaalde in 2008 het diploma 'Master in de Lichamelijke Opvoeding en bewegingswetenschappen (Sportmanagement)' aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB). Bij Jespo is hij verantwoordelijk voor het financieel en strategisch beleid, alsook voor de samenwerkingsverbanden met allerhande partners.

Mischa Prinsen, van oorsprong Nederlandse, is in 2002 afgestudeerd aan de Hogere Europese Beroepen Opleiding in Den Haag. Daarna was zij actief als beleidsadviseur sociaal beleid (Middelburg, Nederland), projectcoördinator van een werkgelegenheidsproject gericht op tewerkstelling van langdurig werklozen uit de kansengroepen (TIVO, Antwerpen) en vervolgens als sportantenne van het district Ekeren (vzw Antwerpen Sportstad). Van augustus 2009 tot april 2011 was zij actief als participatiemedewerker voor Jespo, waarbij zij verantwoordelijk was voor het betrekken van meer kansarme en allochtone kinderen bij de sportgroepen van Jespo.